

Už Hitler sa bál vojny na viacerých frontoch - Erdogan nie a teraz na to začína doplácať

- CZ24 News | 27. prosince 2020

The New York Times publikoval stĺpček, ktorého autorom je bývalý minister obrany USA Robert M. Gates, ktorý tento post zastával v rokoch 2006 až 2011 (teda za vlády republikánov Georga W. Busha a demokrata Baracka Obamu) a je dôstojníkom tajnej služby v dobe vrcholiacej studenej vojny. Text je venovaný obnove vyžadovanej americkou zahraničnou politikou v súlade s výzvami doby a jeho prvá práca uvádza potrebu sprísniť tlak – nie na geopolitických protivníkov, ako by sa dalo čakať, ale na najbližších spojencov.

Gates sa zameral na dve krajiny, ktoré si začali príliš dovoľovať. Hovoríme samozrejme o Nemecku a Turecku. Exminister osobitne podporil nedávno uvalené sankcie proti Ankare a spresnil, že nejde o nič iné ako „dobrý začiatok“.

Ak vyhlíadky SRN vo svetle krokov budúcej administratívy ešte nie sú celkom jasné, potom už môžeme s istotou hovoriť o Turecku: bude čeliť ťažkým obdobiam, počas ktorých bude musieť brániť svoje právo na suverénnu politiku. Washington minulý týždeň uvalil osobné sankcie na vedúceho sekretariátu tureckého obranného priemyslu Ismaila Demira a ďalších troch predstaviteľov za získanie ruských systémov PVO v krajine.

Pre Ankaru je to bolestivá rana

Nejde len o to, že Demir je jedným z najbližších spolupracovníkov tureckého prezidenta. Dôležitejšie je, že vojensko-priemyselný komplex v Turecku, do ktorého vývoja Erdogan osobne investoval veľa úsilia, kriticky závisí od spolupráce so Západom – od licenčných záležitostí a od dodávok komponentov.

Výstražné zvony pre Ankaru zvonili už dlho. Najdôležitejšia zmluva s Pakistanom na vývoz tureckých

vojenských vrtulníkov T129 je už mnoho mesiacov na pokraji zrútenia – a to všetko kvôli tomu, že Američania blokovali licenciu na motory, ktorými sú stroje vybavené. Kanadania zastavili dodávku svojich elektrooptických systémov používaných na dronoch Bayraktar TB2, ktoré sa hlasno ozývali počas nedávneho zhoršenia situácie v Náhornom Karabachu. Nemecko prerušilo kyslík pri sériovej výrobe tankov Altay, prečo ho tureckí úradníci obvinili z porušenia zmluvných záväzkov.

Sankcie uvalené Spojenými štátmi proti Ismailovi Demirovi ako vedúcemu príslušného oddelenia nepochybne prehľbia ťažkosti tohto odvetvia, pretože Turkom sa nedarí príliš dobre s nahrádzaním dovozu.

Horšie však je, že S-400 nie je zďaleka jediným kameňom úrazu vo vzťahoch s Washingtonom a ďalšími západnými metropolami. V priebehu niekoľkých rokov sa tureckému vedeniu podarilo nahromadiť kopu nezhôd a hádok s takmer všetkými partnermi. To isté Robert M. Gates vo svojom článku pripomenul, že okrem iného musí byť Turecko „zodpovedné za činy v Líbyi, východnom Stredomorí a Sýrii“, pretože „je v rozpore so záujmami ostatných spojencov NATO a komplikuje úsilie o dosiahnutie mieru“. ...

A nejde len o obsah existujúcich rozporov, ale aj o formu, v ktorej Ankara vyhlasuje svoje stanovisko. To je pre protistrany často urážlivé. Turecké vedenie sa tak nielen rozhádalo takmer s každým naraz, ale inšpirovalo aj mnohých svetových vodcov hlboko osobnou motiváciou ukázať Erdoganovi, kde patrí.

Mimoriadna rizikovosť – alebo skôr skaza – takejto politiky Turecka je zjavná už dlho. Otázka bola iba z hľadiska toho, kedy bude treba na ňu odpovedať vážne. Zdá sa, že nastal tento okamih – a Západ, odložiak ďalšie vnútorné trenice, zahájil konsolidovanú ofenzívu proti Ankare s cieľom potrestať ju za už prijaté kroky a prinútiť ju k nepochybnej poslušnosti „starším súdruhom“ v budúcnosti.

A toto je momentálne najväčší problém Recepta Tayyipa Erdogana. Teoreticky by sa dalo predpokladať variantné vyjednávanie, keď by Turecko urobilo štátom ústupky v otázke S-400. Ale v skutočnosti na to prakticky neexistuje šanca. Washington nepotrebuje samostatné odpustky – potrebuje bezpodmienečné odovzdanie Ankary.

Ak je pre západnú Európu túžba potrestať bitkára Erdogana do veľkej miery založená na emocionálnom základe (všetkých dostal príliš svojou agresívnou a hlasnou drzosťou), potom pre globalistov, ktorí sa vracajú do Bieleho domu, ide o čisto pragmatizmus a priamy životný význam.

Pred našimi očami sa rozpadá západná jednota s bezpodmienečnou nadvládou USA. Na obnovenie disciplíny vo vnútorných radoch potrebujú dobrý príklad na uvedenie do poriadku. Turecko je v tomto zmysle najvýhodnejším cieľom, pretože proti nemu sa dá zjednotiť všetko ostatné – a potom prejsť k ďalším „odpadlíkom“.

Prezident Erdogan si nepochybne uvedomuje tieto – veľmi pochmúrne – vyhliadky (aj pre neho osobne) a vo výsledku aj zbytočnosť aj tých najmenších ústupkov pre Washington. Potvrdzuje to vyhlásenie Ismaila Demira, že sankcie USA nebudú mať vplyv na dohody jeho krajiny s Ruskom o S-400. Bude mať však Turecko dostatok sily na to, aby odolalo tlaku, ktorý bude narastať z mnohých strán naraz a stane sa veľmi vážnym testom sily pre národné hospodárstvo?

To automaticky nastoľuje otázku geopolitických síl, na ktoré sa Erdogan môže obrátiť o pomoc pri svojej konfrontácii so Západom. Minulý týždeň, po uvalení sankcií USA na Turecko, sa Vladimir Putin na svojej veľkej tlačovej konferencii vyjadril k rusko-tureckým vzťahom. Berúc na vedomie existujúce nezhody, veľmi lichotivo charakterizoval Erdogana a označil ho za muža, ktorý „dodržiava svoje slovo“. Ruský vodca zároveň dodal, že priamočiarosť jeho tureckého kolegu pri presadzovaní

národných záujmov je „prvkom predvídateľnosti“.

Je ťažké hodnotiť Putinove vyhlásenia okrem jeho ochoty podať pomocnú ruku tureckému vedeniu. Iba tým, že ju prijme, urobí Ankara ďalší krok smerom od Západu k posilneniu vzťahov s Ruskom – a tým zníži svoju schopnosť vyvážiť záujmy veľmocí pri uskutočňovaní nezávislej politiky.

Nedá sa však nič robiť: Turecko mnoho rokov konalo v zahraničnej politike s milosťou slona v čínskom porcelánovom obchode, ignorovalo varovania pred nebezpečenstvom a krátkozrakosťou takéhoto prístupu. Teraz je čas to zaplatiť.